



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Emilie Štěpánkové a soudců JUDr. Věry Oravcové, Ph.D., a Mgr. Ivana Šindlera ve věci

dříve nezletilé: [redacted] narozená dne [redacted]
bytem [redacted]

dcery rodičů: [redacted] narozená dne [redacted]
bytem [redacted], [redacted]
zastoupená advokátkou JUDr. Lucií Blažkovou
sídlem Solní 274/12, 301 00 Plzeň

[redacted] narozený dne [redacted]
bytem [redacted], [redacted]
zastoupený advokátkou JUDr. Michaelou Kubsovou
sídlem T. G. Masaryka 282/57, 360 01 Karlovy Vary

o zvýšení výživného

o odvolání otce proti rozsudku Okresního soudu Plzeň-město ze dne 28. 2. 2018, č. j. 99 P 191/2001-582

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se mění tak, že výživné, které je otec povinen platit dříve nezletilé [redacted] narozené dne [redacted], stanovené naposledy rozsudkem Okresního soudu Plzeň-město ze dne 12. 1. 2012, č. j. 99 P 191/2001-308, se s účinností od 20. 9. 2017 zvyšuje z částky 3 000 Kč měsíčně na částku 5 000 Kč měsíčně. Takto stanovené výživné je splatné vždy do každého patnáctého dne v měsíci předem.

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Háková.

- II. Nedoplatek na výživném vzniklý jeho zvýšením za dobu od 20. 9. 2017 do 31. 7. 2018 v částce 10 650 Kč je otec povinen zaplatit dříve nezletilé ■■■■■ ■■■■■ ve lhůtě do šesti měsíců od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně s účinností od 20. 9. 2014 do 30. 11. 2015 zvýšil výživné na dříve nezletilou ■■■■■ ■■■■■ na částku 5 000 Kč měsíčně, s účinností od 1. 12. 2015 do 28. 2. 2017 na částku 7 000 Kč měsíčně a s účinností od 1. 3. 2017 na částku 8 500 Kč měsíčně splatnou do patnáctého dne v měsíci k jejím rukám (výrok I). Ohledně částky 1 500 Kč měsíčně za období od 10. 11. 2017 návrh zamítl (výrok II) a vyčíslil dluh na zvýšeném výživném od 20. 9. 2014 do 28. 2. 2018 ve výši 154 733,30 Kč s tím, že otec je povinen tento dluh platit v pravidelných splátkách 4 000 Kč měsíčně (výrok III). Tím změnil předchozí rozhodnutí o výživném (výrok IV) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok V).
2. V odůvodnění rozsudku dospěl soud k závěru, že odůvodněné potřeby dříve nezletilé se od poslední úpravy zvýšily, neboť v době poslední úpravy výživného jí bylo ■■■ let a chodila do ■■■ třídy základní školy. Nyní již dosáhla zletilosti, studuje na střední škole, s čímž má spojeny náklady na stravování (700 Kč měsíčně), pomůcky do prvního ročníku stály 20 000 Kč, pomůcky do druhého ročníku 2 000 Kč a pomůcky do třetího ročníku včetně uniforem a nožů 18 000 Kč. Za kurz zpěvu vynakládá 1 500 Kč měsíčně, záloha na maturitní ples činí 6 500 Kč v prvním ročníku, školní výlet do Anglie v minulém školním roce stál 7 500 Kč a 200 GBP, školní výlet do Anglie v tomto školním roce stál 8 000 Kč a 200 GBP, došlo tedy ke změně poměrů odůvodňující změnu rozhodnutí o výživném. Pokud jde o schopnosti a možnosti otce a jeho majetkové poměry, ty od poslední úpravy výživného také vzrostly, v době poslední úpravy výživného činil výdělek otce průměrně 8 462 Kč čistého a otec měl jednu další vyživovací povinnost. Nyní činí výdělek otce včetně stravného zhruba 2 160 EUR měsíčně čistého a nemá již další vyživovací povinnost, vyjma k dříve nezletilé. Rovněž na straně otce tedy došlo ke změně poměrů odůvodňující změnu rozhodnutí o výživném. Matka byla v době poslední úpravy výživného v evidenci uchazečů o zaměstnání a pobírala sociální dávky, následně získala prodejem nemovitých věcí likvidních 3 675 000 Kč. Nyní je zaměstnána s průměrným výdělkem 8 000 Kč měsíčně čistého a vzniklo jí právo na příspěvek na dítě ze Spolkové republiky Německo. Rovněž u matky tedy došlo ke změně poměrů odůvodňující změnu rozhodnutí o výživném. Soud prvního stupně také diverzifikoval jednotlivá období, když přikročil k úpravě výživného zpětně, a to za tři roky před zahájením řízení s odůvodněním, že tento postup zákon výslovně umožňuje a soud jej šikanózním či nemorálním neshledal. Při stanovení výše výživného soudu zohlednil, že otec dosahuje průměrný výdělek 2 160 EUR čistého měsíčně, avšak přihlédl i k tomu, že z toho 24 EUR za pracovní den, o pondělku a pátku 12 EUR za pracovní den, připadá na stravné. Vycházel ze zjištěných běžných cen jídel ve Spolkové republice Německo a dospěl k závěru, že otec stravné spotřebuje na svou stravu a do jeho příjmu při určení výživného je nelze zahrnout. Jeho mzda pro určení výživného tedy činila od 1. 12. 2015 zhruba 1 600 EUR čistého měsíčně, tedy cca 40 000 Kč měsíčně čistého. Dále vycházel z toho, že matka i po nabytí zletilosti dříve nezletilé má nárok na tzv. Kindergeld s tím, že u žádostí podaných do 31. 12. 2017 se tento příspěvek promlčoval ve čtyřech letech od svého vzniku. Výživné od otce sice není možné o tento příspěvek mechanicky snížit, při určení výživného však soud prvního stupně k němu přihlížel, neboť představuje další příjem matky určený k výživě dítěte, který jí svým zaměstnáním zajistil otec. Soud naopak nepřihlédl k otcovým dluhům a k exekucím vedených proti němu k jejich vymožení, neboť tyto dluhy otec zavinil vysoce riskantním uzavíráním smluv vlastním jménem s cílem pomoci své tehdejší přítelkyni v jejím podnikání. Otcovu finanční pomoc jeho současné přítelkyni pečující o dvě děti, z nichž jedno je postižené, lze jistě ocenit, nicméně před potřebami těchto dětí mají přednost potřeby vlastního dítěte. Soud navíc přihlédl k tomu, že otec se s dříve nezletilou mnoho

let nestýkal, neprojevil o ni žádný zájem a nad rámec soudem stanoveného výživného jí nepřispěl ničím. Tvrzení otce, že faktickým vlastníkem firmy ██████████ s.r.o. je matka dříve nezletilá, která společnost řídí prostřednictvím ██████████ a má z ní příjmy, nebylo prokázáno. Podmínky pro stanovení příjmu matky podle § 916 občanského zákoníku splněny nejsou, neboť matka své příjmy ze zaměstnání, ze sociálních dávek, z invalidního důchodu a z prodeje nemovitých věcí, doložila. Naopak soud uvěřil matčinu tvrzení, že rozdíl mezi svými pravidelnými příjmy a výdaji, včetně výdajů na dříve nezletilou, financuje ze zbývajících částí příjmů z prodeje nemovitých věcí, kdy má ještě na účtu částku přes 900 000 Kč. Při určení výživného jsou však významné především příjmy rodiče, jemuž se stanovuje výživné. S ohledem na výsledek rozhodnutí soudu prvního stupně pak byl vyčíslen dluh na výživném, který soud otci umožnil splácet v pravidelných měsíčních splátkách spolu s běžným výživným, neboť je zřejmé, že otec při současném příjmu zhruba 40 000 Kč čistého měsíčně není schopen zaplatit tento dluh najednou. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 23 a § 477 z. ř. s., když neshledal okolnosti, které by odůvodňovaly přiznání náhrady nákladů řízení.

3. Proti tomuto rozsudku podal včasné odvolání otec dříve nezletilý a vytkl soudu prvního stupně, že nepřihlížel k tvrzeným skutečnostem, neúplně zjistil skutkový stav, dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním i nesprávnému právnímu posouzení. Poukázal na to, že dítě má mít shodou životní úroveň s životní úrovní svých rodičů. Soud prvního stupně komplexně nehodnotil majetkové poměry a životní úroveň obou rodičů a dříve nezletilý, nepřihlédl k majetkovým poměrům a nadstandardním úsporám matky i úsporám dříve nezletilý a zaměřil se v podstatě jen na příjem otce, který nadhodnotil a neodečetl náklady nutné na jeho dosažení. Poukázal na výši výživného, kterou soud prvního stupně určil částkou 8 500 Kč od 1. 3. 2017 a spolu s tzv. Kindergeldem a finančním podílem od matky na výživě dítěte, by pouze příjmy dítěte na jeho potřeby činily přes 16 000 Kč měsíčně čistého. Uvedená částka však rozhodně neodpovídá odůvodněným potřebám dítěte, které bydlí s matkou, jehož náklady na bydlení nepřesáhnou 3 000 Kč měsíčně, které studuje na státní škole bez poplatku a má standardní potřeby. Uvedená částka neodpovídá ani majetkovým poměrům otce. Otec poukázal na tvrzení matky o neoficiálních příjmech, na její rozsáhlý majetek, který nabyla, zabýval se rozporem mezi dokládaným příjmem matky od zaměstnavatelů a Úřadu práce a výdaji matkou a zletilou deklarovanými. Z toho vyplývá, že výdaje matky a dítěte několikanásobně musely přesahovat jejich soudu dokládané příjmy, a tak se nabízí otázka, jaké další příjmy, majetek, úspory, dotace od rodičů matka a dcera mají. Soud nezohlednil plnění a výdaje otce nutné k dosažení příjmu, např. doprava do zaměstnání vzdáleného 75 km z místa jeho bydliště vozem přítelkyně otce, skutečné náklady na stravné (550 – 650 EUR) a náklady na nocležné (200 EUR). Soud sice připustil, že otec potřebuje v jeho mzdě zahrnuté tzv. diety, avšak z čistého příjmu otce je správně neodečetl a opomenul i více nákladů na stravné, přičemž vycházel z cen ve městě, nikoliv na odstavných parkovištích a neodečetl náklady na nocležné. Rovněž ohledně nocležného vycházel soud prvního stupně z cen ve městě, nikoliv v motorestech, čerpacích stanicích, kde jediné otec s kamionem s cisternou je schopen zaparkovat, a kde jsou ceny, jak je obecně známo, o 30 – 50 % vyšší. Není tedy správný závěr soudu, že průměrný výdělek, který otci po odečtení stravného zbývá, je 1 600 EUR. Dále poukázal na to, že průměrný výdělek je navyšován odměnami za dobrou a přesčasuovou práci, kdy tyto odměny nejsou nárokové a otec nemůže s jejich pravidelností a poskytováním počítat. Soudu vytkl i to, že nepřihlédl k výdajům otce na bydlení, stravu apod., dospěl k nesprávnému závěru, že otec finančně pomáhá současné přítelkyni. V tomto smyslu si nesprávně vyložil výpověď otce, který fakticky finančně nepomáhá přítelkyni, ale spolupodílí se s ní na úhradách bydlení, domácnosti, energiích, službách, stravě a pochopitelně na autě, které vlastní přítelkyně, a které využívá otec pro dopravu do zaměstnání a zpět. Otec se takto podílí na těchto výdajích ve vyšší míře než jeho přítelkyně, což je dáno jejími příjmy (15 000 Kč měsíčně) z důvodu péče o dvě nezletilé děti a péčí o domácnost. Pokud by otec žil sám, nesl by náklady na bydlení a vše ostatní zcela v plné výši. Soud prvního stupně porušil rovnost účastníků a porušil vyhledávací zásadu, když z vlastní aktivity nevyhledal důkazy k majetkovým poměrům matky, a to ani k důkazním návrhům otce, když soud považoval majetkové poměry

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Háková.

matky a její příjem za méně významné pro stanovení výživného. Bez dalšího uvěřil tvrzení matky a dítěte o jejich nadnodnocených a ničím nedoložených výdajích na potřeby matky a dítěte a u jednotlivých výdajů nezkoumal jejich účelnost, ani jejich skutečné vynaložení (pobyty dcery v cizině, pomůcky a vybavení do školy, výdaje na zdravotní stav apod.). Pokud jde o majetek matky nemalé hodnoty, který prodala, nebyla schopna věrohodně zdůvodnit, jak s podstatnou částí výtěžku tohoto prodeje naložila, a z jakého důvodu se částí majetku vzdala ve prospěch syna, jak tvrdila. Při výslechu matky vyšlo najevo, že matka je majetná, má nemalé úspory, které soudy prvního stupně neuvedla k jeho dotazům, následně při dalším jednání popírala a měnila (snižovala) jejich výši. Oproti tomu soud zkrátil výpověď otce, čímž mu přitížil. Vycházel pouze z příjmů otce bez zohlednění jeho celkových osobních a majetkových poměrů, bez zohlednění jeho nákladů na dosažení příjmu, další vyživovací povinnosti otce od února 2017 s povinností doplatit Úřadu práce ČR ještě částku 10 600 Kč na výživném bez vazby na konkrétní a odůvodněné potřeby a zájmy dříve nezletilé, a bez přihlídnutí k majetkovým poměrům matky a celkové životní úrovni matky a dítěte, a také bez ohledu na chování matky i dříve nezletilé na hranici rozporu s dobrými mravy, ne-li dokonce v rozporu s dobrými mravy. Soud nezohlednil, že otec pobírá příjem k 25. dni v měsíci a určil mu vyživovací povinnost k 15. dni v měsíci, když současně nevyšlo najevo, že by hrazení výživného k 25. dni v měsíci bylo pro dítě újmou. Dále uvedl, že nebylo ospravedlněno vyměření výživného i zpětně za celé tříleté období v tak vysoké výši a nebylo přezkoumatelným způsobem vymezeno, na základě čeho k takto vysokému výživnému soud prvního stupně dospěl. Soud nesprávně vycházel z čistého průměrného příjmu otce 1 600 EUR, namísto skutečně reálných 1 400 – 1 500 EUR, a neprovedl odečtení nákladů nezbytných k zajištění tohoto příjmu. Doprava do zaměstnání do města autem z [REDAKCE] a zpět stojí otce cca 6 000 Kč měsíčně, telefon s českou a německou SIM kartou cca 2 500 Kč měsíčně a dále stravné, parkování a nocležné přesahující příspěvek zaměstnavatele apod. Po zaplacení těchto nákladů zbývá otci reálně částka 25 – 30 000 Kč čistého měsíčně. Dále poukázal na možnosti otce v období od února 2014 do listopadu 2015 a nesprávně stanovenou výši výživného i přesto, že v té době měl otec ještě další vyživovací povinnost k synovi [REDAKCE]. Nebyl řádně odůvodněn závěr o navýšení výživného o 66 % za období od září 2014 do listopadu 2015, o 133 % za období od prosince 2015 do února 2017 a o 183 % od března 2017. Ke zvýšeným potřebám dříve nezletilé nedošlo ani nástupem na [REDAKCE] hotelovou školu v září 201[REDAKCE] neboť s touto školou není spojeno školné ani další výdaje, které byly spojeny s předchozí soukromou základní školou. Nedobrý zdravotní stav dítěte nebyl v řízení prokázán, ani výdaje s léčbou spojené, nicméně soud k zdravotnímu stavu dříve nezletilé přihlédl. V této souvislosti poukázal odvolatel na skutečnosti zjištěné z výslechu dříve nezletilé, a to že aktivně sportuje (lyže, kolo), kteréžto aktivity se však s tvrzeným nedobrým zdravotním stavem dítěte vylučují. Dále se ohradil proti závěru soudu o tom, že se s dítětem nestýká a nad rámec výživného ničím nepřispěl. V řízení vyšly najevo důvody, pro které byl kontakt mezi matkou a otcem, otcem a dítětem, přerušen, když matka styku otce od útlého věku dítěte bránila a dožadovala se zákazu styku s nezletilou pod smyšlenými důvody. Po celá léta pracovala intenzivně na odloučení dítěte od otce a dosáhla toho, že dítě nemá o otce, a tím méně o styk s ním, zájem. Otec neměl od matky o dítěti žádné zprávy, tato jej nikdy s ničím nekontaktovala. Jakákoliv plnění nad rámec výživného lze považovat jen za dobrovolná, bez jakéhokoliv vlivu na další stanovení výživného v budoucnu při změně poměrů. Dále odvolatel vytkl soudu, že zatížil řízení vadou, když nerozhodl o návrhu otce na přerušování řízení do doby vyřízení příspěvku na dítě k podané žádosti matky (tzv. Kindergeld), neboť tento příspěvek se pak nepromítl do jeho rozhodnutí o stanovení výše výživného do budoucna ani zpětně. Matce bude náležet po vyřízení žádosti, kterou otec inicioval a poskytl k ní součinnost, nárok ve výši 192 EUR měsíčně, tedy i zpětně od 1. 12. 2015, a z tohoto příspěvku (4 900 Kč měsíčně) lze pokrýt zvýšené náklady a potřeby dítěte. Odůvodněné potřeby dítěte prokazatelně nepřesahují ani nepřesáhly v posuzovaném období částku 8 000 Kč měsíčně. Soud prvního stupně dále nezkoumal, zda ze strany matky nejde o zjevné zneužití práva, tj. zneužití práva požadovat výživné za tři roky zpětně za situace, kdy matka o dítěti rozhodovala sama, otce fakticky vyloučila z výchovy a jakéhokoliv působení na dítě a spolurozhodování. Návrh na zvýšení výživného včas nepodala spoléhajíc na to,

že může soud stanovit výživné až za tři roky zpětně i za cenu porušení práv a právní jistoty otce. V této souvislosti připomněl, že matka požadovala zvýšení výživného zprvu pouze od podání návrhu, kdy považovala za dostačující zvýšení výživného na částku 5 000 Kč měsíčně, soud takovouto dohodu v této výši výživného neakceptoval s odůvodněním, že nemá k dispozici majetkovou situaci otce a sám zahájil projednávání výživného i za 3 roky zpětně. V průběhu řízení matka názor změnila, když zjistila, že otec pracuje v Německu a s ohledem na jeho příjmy (bez ohledu na tzv. Kindergeld a bez toho, aniž by existovaly relevantní důvody či okolnosti) návrh na rozšíření výživného i zpětně učinila ze zjištěných důvodů ve snaze otci ublížit. Soud měl zkoumat, jaké vážné důvody, či jaké skutečnosti či okolnosti v tomto případě bránily matce podat návrh na zvýšení výživného dříve, v okamžiku, kdy věděla či mohla vědět, že se potřeby dítěte začaly navyšovat, a že je tak výživné hrazené dosud otcem řádně a ve výši stanovené soudem již nedostatečné. Žádné takové skutečnosti ani okolnosti matka netvrdila a porušila tak zásadu, dle které má každý chránit svá práva a zájmy a v jejím případě, pokud si usurpovala výchovu dítěte, i práva a zájmy dítěte. K tomu měl soud rovněž při svém rozhodování přihlídnout. Institut zvýšení výživného až za tři roky zpětně je namístě za situace, kdy pečující osobě brání objektivní či dlouhodobě subjektivní okolnosti v tom, aby podala návrh na zvýšení výživného, či dítě bylo po danou dobu, za niž zpětně požaduje výživné, ohroženo na výživě a náklady s výživou musely být řešeny náhradní cestou, např. půjčkami, které nepřiměřeně zatížily majetek matky či dítěte. V řízení však bylo prokázáno, že matka ani dítě nouzí netrpěly a naopak jejich finanční a majetková situace byla a je velmi dobrá, a že mají vedle toho ještě vytvořeny rezervy a úspory. Odvolatel proto hodnotí zpětné určení výživného jako zneužití práva a snahu o likvidaci jeho osoby, i narušení jeho právní jistoty do budoucna. Příjem otce je již spotřebován, a to z podstatné části i na úhradu závazků z minulosti i na úhradu dlužného výživného dle předchozího soudního rozhodnutí. Věděl-li by otec, že potřeby jeho dcery jsou vyšší, tak by namísto úhrad na závazky plnil přednostně dceři. Otec se takto rozhodnutím soudu dostává do obtížné finanční situace, která jen prohloubí jeho závazky a je pro něj naprosto demotivující dosahovat vůbec nějakého příjmu. Dále se vyjádřil k aplikaci hlediska dobrých mravů, kdy dcera otce odmítá, pohrdá jím a vylučuje jakýkoliv kontakt s ním. Není-li schopna zachovat vůči němu určitý respekt a mít k němu ohled, není spravedlivé žádat po otci, aby jí tento vyjma nezbytných výdajů přispíval více a za stejných pravidel určených soudem, jako u nezletilého dítěte. Navrhl, aby odvolací soud výživné na dříve nezletilou od nabytí její zletilosti omezil maximálně na částku 5 000 Kč měsíčně, kterou považuje za přiměřenou a kterou začal od března 2018 dobrovolně hradit. Žádá proto změnu napadeného rozsudku tak, aby odvolací soud přiznal výživné v částce 5 000 Kč měsíčně splatné ke každému 25. dni v měsíci s účinností od podání návrhu, tj. od 20. 9. 2017, a dlužné výživné nechť je stanoveno v měsíčních splátkách 1 000 Kč spolu s běžným výživným. Současně navrhl přerušení řízení do rozhodnutí o přidání příspěvku tzv. Kindergeld, o který matka podala žádost do konce roku 2017.

4. Matka ve vyjádření k odvolání odmítla argumentaci otce, zdůraznila, že styku dcery s otcem nebránila. Ke sým poměrům uvedla, že dříve pracovala ve společnosti ██████████ s.r.o., v posledních letech pracuje na částečný úvazek a má invalidní důchod. Nikdy nepřiznala, že má neoficiální příjmy, takové tvrzení nikdy před soudem prvního stupně nezaznělo a není ani součástí protokolu z jednání. Matka má běžný výdělek a příjem z invalidního důchodu, který na výdaje dcery již nedostačuje. Tato situace není nadstandardním finančním stavem, jak bylo prokázáno výpisy z účtů, lékařskými zprávami matky, ale i výpovědí dcery před soudem prvního stupně. Navíc soud prvního stupně dle názoru matky otci „přilepšil“, když nezohlednil k jeho tíži, že sám podstoupil nepřiměřená majetková rizika, když na sebe převzal dluhy své bývalé přítelkyně. Matka je v invalidním důchodu, její zdravotní stav se zhoršuje s perspektivou, že bude upoutána na vozík, přesto pracuje na poloviční úvazek a její měsíční příjmy dosahují 12 000 Kč měsíčně. Příjmy matky i odůvodněné výdaje dříve nezletilé byly v řízení spolehlivě prokázány. Pokud jde o otázku tzv. Kindergeldu, ten nenahrazuje výživné, tedy povinnost otce přispívat na výživu svého vlastního dítěte. Soud přesto promítl tento potenciální příjem do majetkové sféry matky a dcery a přihlédl k němu při stanovení výše výživného. Pokud jde o reálný příjem otce, poukázala matka na

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Háková.

zjištění soudu prvního stupně o spotřebovaném stravném, kdy soud pro určení výpočtu výživného s dietami otce vůbec neuvažoval. V úvahu se měla vzít i tzv. vratka daně z příjmu, která činila v posledním roce 9 000 Kč, pak by totiž mzda otce činila v přepočtu 54 000 Kč a výživné by pak mělo být stanoveno ve výši 10 000 Kč. Soud prvního stupně vyšel otcí vstříc, pokud zohlednil veškeré jeho náklady na bydlení, cestovné apod., a to přesto, že jak otec uvedl, do práce a z práce ho vozí přítelkyně, tedy vykonává dvojnásobek cest, než když by otec jel autem tam a zase zpět. Přesto přispívá na bydlení a stravu 16 000 Kč měsíčně a ještě 7 500 Kč na její auto. Navrhla, aby odvolací soud rozsudek potvrdil jako věcně správný.

5. Podle § 913 odst. 1 obč. zák. pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného.
6. Podle § 915 odst. 1 obč. zák. životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.
7. Podle § 922 odst. 1 obč. zák. výživné lze přiznat jen ode dne zahájení soudního řízení; u výživného pro děti i za dobu nejdéle tří let zpět od tohoto dne.
8. Podle § 923 odst. 2 obč. zák. změní-li se poměry, může soud změnit dohodu a rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě, které nenabylo plné svéprávnosti.
9. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek podle § 212 o. s. ř. včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, přihlédl k odvolání otce i k vyjádření matky a doplnil dokazování. Předně bylo zjištěno, že na základě žádosti z prosince 2017 byl dříve nezletilý přiznán tzv. Kindergeld v částce 192 EUR měsíčně a zpětně bylo za 6 měsíců přiznáno celkem 986 Kč. Bylo totiž přihlédnuto k doposud pobíraným příspěvkům na dítě 700 Kč v České republice. Protože již bylo rozhodnuto o tzv. Kindergeldu, nebylo zapotřebí se již zabývat návrhem otce na přerušení řízení do vydání takového rozhodnutí.
10. Dále se odvolací soud zaměřil na doplnění a aktualizaci poměrů všech účastníků řízení. Otec sestavil přehled svých pravidelných výdajů, resp. výdajů, na kterých se podílí jednou polovinou se svou partnerkou. Takto činí výdaje otce na nájemné a správu domu 3 500 Kč měsíčně, elektřinu 700 Kč měsíčně, plyn 100 Kč měsíčně, topení 700 Kč měsíčně, telefon a internet 1 819 Kč měsíčně, německý telefon 510 Kč měsíčně, pojistku na auto 296 Kč měsíčně, splátku půjčky Intrum Jisticia 500 Kč, splátku panu ██████████ 500 Kč, splátku dluhu matce partnerky 1 500 Kč, splátku úvěru 3 900 Kč, výživné pro dříve nezletilou 5 000 Kč, pohonné hmoty 2 000 Kč, běžné opravy auta 1 000 Kč, náklady na léky 400 Kč, stravu a drogerie v domácnosti 4 000 Kč, tenis 1 200 Kč, rybaření 800 Kč, krmení pro tři kočky 1 000 Kč, pracovní pomůcky, ošacení a obuv 300 Kč, běžné ošacení a obuv 300 Kč. Takto otec vyčíslil celkové své pravidelné měsíční výdaje částkou 30 025 Kč. Pokud jde o výdaje z diet na stravu a hygienu, tyto vyčíslil částkou 15 650 Kč, v přepočtu kurzu à 25,50 Kč. K této tabulce dále vysvětlil, že úvěr si vzal na splacení dlužného výživného dříve nezletilého dle předchozího rozhodnutí opatrovnického soudu z roku 2012 a tento úvěr bude splácet ještě 7 měsíců. Doložil doklady o měsíční platbě za správu domu, výši pojistného na vozidlo přítelkyně, které otec využívá pro dopravu do zaměstnání, dále doklady o plnění věřitelům, úhradě stravy v SRN i podíl na úhradách za bydlení. Ohledně další změny poměrů uvedl ve vyjádření, že byl v červenci 2018 odvezen do nemocnice, je v domácí péči a vyčkává pokynu k nástupu na operaci, která je nezbytná. 31. 7. 2018 se má dostavit na předoperační vyšetření a s operací žlučnickových kamenů se vyčkává na stabilizaci zdravotního stavu otce i stabilizaci tlaku. Většinu pravidelných výdajů obsažených v tabulce i svůj aktuální zdravotní stav doložil otec listinnými důkazy. Ze mzdových listů otce odvolací soud zjistil, že v lednu 2018 obdržel mzdu v částce 2 196,65 EUR, v únoru 2 203,06 EUR, v březnu 2 311,55 EUR, v dubnu 2 274,12 EUR a v květnu 2 319,04 EUR.
11. Ohledně poměrů matky odvolací soud zjistil, že v souvislosti s dlouhodobou léčbou vynakládá na doporučené léky v průměru 450 Kč měsíčně. V současné době si platí i laserovou léčbu a její

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Háková.

průměrné měsíční výdaje spojené se zdravotním stavem činí 700 Kč měsíčně. Matka pobírá invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně v částce 5 808 Kč a stále pracuje u společnosti [REDAKCE] IČ [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], na pozici [REDAKCE] za hodinovou mzdu 90 Kč. Z vyúčtování mzdy matky bylo zjištěno, že pokud odpracuje plný počet pracovních dnů v měsíci, její mzda dosáhne maximálně částky mezi 8 000 a 9 000 Kč měsíčně. V současné době je matka v pracovní neschopnosti a pobírá nemocenské dávky ve výši cca 150 Kč denně. Z výpisu z účtu matky za měsíce červen a červenec 2018 odvolací soud osvědčil výši vypláčeného invalidního důchodu a nemocenských dávek, dále výši výživného placeného otcem, nákup léků a zdravotní obuvi pro dříve nezletilou. Matka rovněž doložila nákup brýlí z ledna 2018 za částku 5 700 Kč s tím, že musí pořizovat brýle každé dva roky. Dále prokázala výdaje za dobýjený mobilní kredit v částce 460 Kč měsíčně, dokladem o nákupu pohonných hmot pak doložila měsíční výdaje v částce 1 082 Kč, rovněž doložila nákup zdravotnických pomůcek, a to na ortézu kolenního kloubu pro dříve nezletilou 1 200 Kč s tím, že dříve nezletilá nosí při námaze od úrazu v roce 2015 tyto ortézy a je třeba kupovat je 1x za rok, matka rovněž doložila, že zaplatila absorpční podložky pro svého otce za 3 400 Kč. Pokud jde o výdaje matky na bydlení, byla prokázána platba do fondu oprav včetně záloh za služby spojené s užíváním bytu v částce 4 200 Kč měsíčně, 400 Kč jako záloha za plyn a 1 110 Kč záloha za elektřinu. Pokud tyto doklady znějí na jméno matčina otce, bylo vysvětleno, že matka s dříve nezletilou bydlí v bytě, který je ve vlastnictví matčina otce, který tyto veškeré náhrady hradí a matka se na nich nepodílí. Tyto náklady občas kompenzuje nákupem zdravotních pomůcek či jiným nákupem.

12. Dříve nezletilá předložila rovněž doklad o úhradě nákladů za mobilní telefon 460 Kč za měsíc. Předložila dále pokladní doklad na částku 100 Kč za výpis z dokumentace pro účel soudu v ortopedické ordinaci. Doložila oznámení o zániku nároku na přídavek na dítě, který zanikl od 1. 1. 201[REDAKCE], povrzení o studiu a vysvědčení za školní rok 201[REDAKCE]/201[REDAKCE], žádost o posouzení zdravotní způsobilosti k TV a uvolnění z TV; bylo zjištěno, že na konci školního roku prospěla se známkou dostatečně se známkou z matematiky a německého jazyka, se známkou dobře z českého jazyka, zeměpisu, cestovního ruchu, práva, obchodní korespondence a účetnictví a v ostatních předmětech prospěla se známkou chvalitebně a výborně, z TV byla uvolněna. Svůj zhoršený zdravotní stav doložila zprávou ortopedické ambulance, kde je dlouhodobě sledována. Dále doložila, že získala řidičský průkaz, přičemž za výcvik zaplatila 7 500 Kč. Potvrdila, že již pobírá Kindergeld ve výši 155 EUR měsíčně, kdy se jedná o částku cca 4 000 Kč měsíčně. Účastníci potvrdili, že do února 2018 platil otec na výživném částku 3 000 Kč měsíčně a od března 2018 platí částku 5 000 Kč měsíčně.
13. Z karty stálých exekucí bylo zjištěno, že proti otci je vedeno cca 20 exekucí, avšak oddlužení se nepodařilo docílit.
14. Pokud jde o další doplnění dokazování, matka navrhla zjistit, zda otec v roce 2018 obdržel přeplatek na dani, tak jako tomu bylo v roce 2017. Dříve nezletilá navrhla provést k důkazu doklady o výdajích spojených s nákupem školních potřeb a pomůcek do školy, když bude koncem srpna tyto pomůcky nakupovat a za minulý školní rok činila tato částka 4 500 Kč. Otec setrval na požadavku provést dokazování ohledně finančních a majetkových poměrů matky v období tří roků před podáním návrhu, které soud prvního stupně neprovedl. Pokud jde o tyto tři okruhy důkazních návrhů, odvolací je zamítl. Předně nepřikročil ke zpětnému určení výživného za dobu tří let před podáním návrhu, proto nebylo za potřebí za toto období znovu přezkoumávat finanční a majetkové poměry matky. Pokud jde o náklady, za které bude dříve nezletilá pořizovat v souvislosti se zahájením nového školního roku pomůcky do školy, odvolací soud nemá důvod pochybovat o této výši, kterou lze považovat za výši zcela běžnou, která byla již opakovaně zjištěna při běžné rozhodovací praxi odvolacího soudu. Zjištění přeplatku na dani otce nepovažoval odvolací soud za významné, neboť případná jednorázová výplata přeplatku na dani je zanedbatelná v celkovém příjmu otce.
15. Po takto doplněném dokazování a s přihlédnutím ke skutkovým a právním závěrům soudu

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Háková.

prvého stupně, dospěl odvolací soud k závěru, že jsou zde dány důvody pro změnu napadeného rozsudku podle ustanovení § 220 o. s. ř.

16. Předně je třeba uvést, že naposledy bylo soudem výživné upraveno s účinností od 1. 3. 2011, kdy soud prvního stupně zvýšil původní výživné z částky 1 000 Kč na částku 3 000 Kč měsíčně a vyčíslil nedoplatek na zvýšeném výživném částkou 20 000 Kč. Rozsudek ze dne 12. 1. 2012, č. j. 99 P 191/2001-308, nabyl právní moci dne 14. 3. 2012. Návrh na zvýšení výživného podala matka za tehdy ještě nezletilou dceru účastníků dne 20. 9. 2017 a požadovala, aby otci bylo určeno výživné v částce 10 000 Kč měsíčně, a to s účinností od podání návrhu. V tomto ohledu si odvolací soud dovoluje korigovat závěr soudu prvního stupně uvedený v úvodu odůvodnění napadeného rozsudku, z něhož se podává, že matka požadovala stanovení výživného za období od 20. 9. 2014 do 30. 11. 2015 v částce 5 000 Kč měsíčně a od 1. 12. 2015 v částce 10 000 Kč měsíčně. Z protokolu o prvním jednání vyplývá, že soud sám poučil účastníky o tom, že výživné lze zvýšit i o vyšší částku, než je požadováno, a rovněž zpětně za delší období než je požadováno, nebo výživné naopak snížit. Matka doplnila, že zvýšení požaduje i za dobu po nabytí zletilosti dítěte, k čemuž již nebyla oprávněna, neboť v mezidobí dříve nezletilá nabyla zletilosti. Teprve při jednání dne 22. 1. 2018 dříve nezletilá požádala o přiznání výživného za dobu po dovršení zletilosti, a to ve výši 5 000 Kč měsíčně, následně opravila své sdělení tak, že požaduje výživné v částce 10 000 Kč. Odvolací soud se tedy zabýval rovněž otázkou, zda je požadavek na zpětné přiznání výživného za dobu tří let před podáním návrhu v daném případě souladný se zákonem, tedy zda je spravedlivý a není v rozporu s dobrými mravy. Ačkoliv za dobu šesti let od poslední úpravy došlo v poměrech účastníků k celé řadě změn, žádná z těchto změn nepřiměla matku tehdy nezletilé, aby podala návrh, který by směřoval k úpravě výživného (nástup dříve nezletilé na střední školu v září 2011, nástup otce do zaměstnání v SRN v lednu 2016, otcí ubyla výživovací povinnost v březnu 2017, u matky došlo k navýšení příjmu až na 16 000 Kč). I když předchozí rozhodnutí o výživném nelze reparovat, je třeba připomenout, že v době poslední úpravy vycházel soud z příjmu otce 22 000 Kč měsíčně, ačkoliv měl otec k dispozici částku 8 500 Kč měsíčně a soud prvního stupně tehdy nebral zřetel na dluhy otce. Dle názoru odvolacího soudu však není možné k těmto závazkům otce nepřihlížet vůbec. S ohledem na tehdy zjištěné poměry otce bylo výživné stanovené v poměrně nadstandardní výši a dá se konstatovat, že takto stanovené výživné téměř zcela uspokojovalo potřeby dříve nezletilé, aniž by musela na tyto potřeby výrazněji přispívat matka. I v současné době lze původní výživné považovat za dostačující k uspokojení téměř všech současných potřeb dříve nezletilé. S přihlédnutím k tomu, že matka v návrhu a ani později v řízení netvrdila žádné rozhodné skutečnosti pro odůvodnění postupu zpětného zvýšení výživného, odvolací soud se v průběhu odvolacího jednání znovu na tuto otázku zaměřil, přičemž matka vysvětlila, že návrh na zvýšení výživného nepodala před zářím 2017 proto, že do té doby dokázala nadstandardní potřeby dcery hradit sama, resp. za pomoci svých rodičů, kteří tehdy úspěšně podnikali. Aby žádala výživné za dobu tří let zpětně před podáním návrhu, jí poradila její zástupkyně a o této možnosti se dozvěděla až při prvním jednání u soudu, kdy ještě nebyla zastoupena. Do doby podání návrhu zvládala zajišťovat potřeby nezletilé, protože prodala nemovitosti, v roce 2014 však ještě žádné finanční prostředky z prodeje neměla. Na základě všech shora uvedených skutečností dospěl odvolací soud k závěru, že v tomto konkrétním případě nejsou dány okolnosti, které by odůvodňovaly zpětné zvýšení výživného za dobu tří let před podáním návrhu. Ačkoliv zákon tento postup umožňuje, nelze bez dalšího přikročit k automatické aplikaci tohoto institutu, a to pouze formálně, aniž by byly osvědčeny důvody takového postupu. Je zřejmé, že matka dříve nezletilé s ohledem na své poměry, s ohledem na poměry dříve nezletilé a s ohledem na dříve vyměřené výživné v částce 3 000 Kč neměla potřebu obrátit se na soud s návrhem na úpravu výživného dříve, neboť je zjevné, že potřeby nezletilé dokázala s takto stanoveným výživným uspokojit. V tomto ohledu se odvolací soud ztotožnil s argumentací otce uvedenou v odvolání a ke zpětnému zvýšení výživného nepřistoupil.
17. Odvolací soud znovu zrekapituloval potřeby dříve nezletilé a s ohledem na shora popsané výsledky dokazování dospěl k závěru, že její pravidelné měsíční výdaje činí 3 175 Kč. Pravidelné

výdaje otce odvolací soud vyčíslil na částku 11 030 Kč (auto 3 300 Kč, léky 400 Kč, bydlení 3 500 Kč, energie 1 500 Kč, telefon a internet 1 820 Kč, telefon v Německu 510 Kč). Pokud odvolací soud uvažoval s příjmem otce bez diet 41 600 Kč, pak otcí zbývá částka 30 570 Kč. Pokud od této částky odvolací soudu odečetl výživné, které otec bude nadále hradit pro dříve nezletilou ve výši 5 000 Kč, zbývá mu částka 25 570 Kč. Od této částky pak odvolací soud dále odečetl splácené dluhy ve výši 6 400 Kč celkem a otcí tak zbývá k dispozici částka 19 170 Kč, z níž však nadále hradí výdaje na běžnou stravu a svůj zdravotní stav. Pokud jde o aktuální poměry matky dříve nezletilé, ta má příjem ve výši 9 900 Kč měsíčně a dále invalidní důchod 5 800 Kč, její celkový příjem tedy činí 15 700 Kč. Po odečtení výdajů na telefon a pohonné hmoty, léky, brýle jí zbývá průměrně částka 13 390 Kč měsíčně. Pokud otec přispěje částkou 5 000 Kč měsíčně, a dále matka částkou nejméně 3 000 Kč měsíčně, získá tak nezletilá od rodičů částku 8 000 Kč měsíčně. Nelze však přehlédnout i příspěvek vyplývající z účasti otce jako daňového rezidenta v SRN, tedy tzv. Kindergeld, který již dříve nezletilá pobírá v částce 4 000 Kč měsíčně. Takto má nezletilá pro sebe k dispozici částku 12 000 Kč měsíčně a tato částka odpovídá rovněž kritériu životní úrovně, které předchází kritériu odůvodněných potřeb oprávněného při stanovení výživného. Na základě těchto úvah odvolací soud dovodil, že při takto stanoveném výživném otcí, s příspěvkem matky a s příspěvkem Kindergeld dosáhne dříve nezletilá vyšší životní úrovně, než má matka i otec. Naopak životní úroveň otce není lepší než životní úroveň matky či dříve nezletilé, neboť jak již bylo uvedeno, po odečtení výdajů otce z dosažených příjmů, a s přihlédnutím rovněž k nákladům, které musí otec vynakládat na dosažení tohoto příjmu, lze dovodit, že otcí zůstane zhruba podobná částka, jako bude mít k dispozici dříve nezletilá dcera účastníků. Z těchto všech důvodů odvolací soud považoval výživné v částce 5 000 Kč měsíčně za přiměřené a vzhledem k tomu, že matce dříve nezletilé naposledy určené výživné v částce 3 000 Kč postačovalo až do doby podání návrhu (20. 9. 2017) stanovil odvolací soud účinnost nové úpravy právě k tomuto datu, neboť jak již bylo shora uvedeno, zpětné určení výživného inicioval sám soud prvního stupně, ačkoliv matka ve svém návrhu žádné významné skutečnosti pro zpětnost úpravy neuvedla.

18. Nedoplatek na výživném vzniklý za období od 20. 9. 2017 do 31. 7. 2018 v částce 10 650 Kč byl vyčíslen s přihlédnutím ke skutečnosti, že od března 2018 platí otec výživné v částce 5 000 Kč. Zbývá tedy doplatit za 5 měsíců po 2 000 Kč, tj. 10 000 Kč a za jednu třetinu měsíce září 2017 částku 650 Kč. Odvolací soud s ohledem na výši tohoto dluhu stanovil otcí přiměřenou lhůtu k jeho úhradě v délce šesti měsíců od právní moci tohoto rozsudku.
19. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto s použitím § 224 odst. 1 o. s. ř. podle § 23 z. ř. s., neboť ani odvolací soud neshledal žádné okolnosti odůvodňující přiznání náhrady nákladů řízení některému z účastníků.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání ani dovolání přípustné.

Plzeň 31. července 2018

JUDr. Emilie Štěpánková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Kristýna Háková.